

MIQUEL COLL I ALENTORN, EL COMIAT D'UN HISTÒRIC

¡Adéu-siau, president!

L'enginyer i historiador Miquel Coll i Alentorn s'acomiada ara, als vuitanta-quatre anys, de la presidència del Parlament de Catalunya i de la d'Unió Democràtica de Catalunya. És la fi d'una llarga trajectòria política iniciada a l'ocàs de la dictadura de Primo de Rivera i desenvolupada —de la clandestinitat al cim institucional— amb una estricta fidelitat a la democràcia cristiana i a Catalunya.

Fúlvia Nicolàs

—Potser trobarà a faltar tot això, president.

—És clar, que ho trobaré a faltar. Aquests quatre anys de Parlament han estat deliciosos per a mi, molt bons. És molt temps, ja d'ençà que vaig ser conseller, d'estar per aquí, de quedar-me penetrat per les essències d'aquesta casa... És l'ambient, és passar-me moltes hores, també els dies de festa, en aquest despatx. Ser dels primers en arribar i dels últims en marxar, fer molta feina i de gust, sense que suposi cap càrrega. Ja ho veieu: aquest despatx és un lloc molt arrecerat, sense sorolls, només una mica la remor de l'aigua i els crits de les bèsties del zoo... —riu.

—Molta gent continua pensant que el Parlament és rutinari i avorrit, que no s'hi fa massa feina.

—Ja hi som, ¡ha! ¡ha! Jo sempre dic a la gent que tinguin en compte que el Parlament no és per ser divertit, sinó per anar-hi a treballar; si volen divertir-se, que vagin al teatre, o a una pel·lícula de riure. Si hem de treballar, no podem perdre el temps en baralles inútils, sinó carregar-nos de tranquil·litat i paciència, i crec que el nostre Parlament, això, ha sabut fer-ho molt bé, cal estar-li agraïts.

—¿Quins són els temes que més greu li sap haver deixat pendents a la fi d'aquesta legislatura?

—N'han quedat molts pendents, sí, però crec que d'importants només n'hi ha un, que és la llei electoral, i em sembla que si la legislatura s'hagués allargat una mica més, l'hauríem poguda enllestir. Les lleis importants, les de

«Qui vulgui divertir-se, que no vingui al Parlament; que vagi al teatre».

primera necessitat, crec que ja s'han fet.

—¿Què el satisfà més de la seva gestió com a president del Parlament?

—Cal saber-se limitar, crec. Penso que he fet bastants coses, però tampoc no he de pensar que sóc l'home que ha de salvar-ho tot, ni resoldre-ho tot. La nostra vida col·lectiva continua, i els nostres successors tindran molta feina, i és just que els quedi alguna cosa per fer, ¡ha! ¡ha! No seria bo que ho fésim tot ni encara que poguéssim, i a més som molt lluny de poder-ho fer

abans que la providència disposi de nosaltres... Però posi que, si alguna cosa els demano als meus successors, és que procurin que l'amistat i el tracte cordial que hem establert amb els parlaments del País Valencià i les Illes no tan sols no es trenqui, sinó que es vagi reforçant cada vegada més. Això és important, com ho és que els que han de donar continuïtat a la tradició cultural catalana, i no tan sols en el camp històric, que és important, sinó també en el geogràfic, l'econòmic, en tots... que es preocupin de poder fer aquesta tasca conjuntament amb els nostres germans de cultura, que cal treballar junts pel mateix tot i que estiguem inclosos en diferents unitats polítiques.

—Serà potser també en la pròxima legislatura, que es debatrà en aquest mateix hemicicle la reforma de l'Estatut.

—Aquesta no seria una tasca ordinària del Parlament, sinó extraordinària... Però sí, crec que l'Estatut dista molt de ser el que hauria de ser, és perfectible i millorable. Si trobem la possibilitat i l'oportunitat de reformar-lo, crec que els nostres successors faran molt bé. Jo els acompanyaré des de casa, amb els meus bons desitjos.

—Aviat farà setanta anys que va entrar en política, i més de cinquanta-cinc que és a Unió Democràtica... ¿Veia Catalunya més prop de l'autogovern, llavors, que no ara?

—L'any 32 Catalunya ja tenia un autogovern, un estatut que en certs aspectes era més important que el que tenim ara i en altres no. Potser fa de mal dir, però en el 32 vam accedir a més fa-

cultats que les que tenim ara, tot i que era molt més difícil exercir-les. Era una època molt revoltada, plena de preocupacions, amb uns polítics que no estaven a l'altura dels d'ara, que no tenien aquesta actitud de treball seriós i sense faramalles, sense demagògies, d'avui. Aquella era la primera provatura d'una autonomia, sense l'experiència de què ara disposem, i tampoc no comptàvem amb els instruments polítics apropiats: els partits més importants, tot i tenir un important ressò popular, eren encara noucentistes, fets pel segle XIX, i la llei electoral era majoritària, cosa que afavoria les demagògies i els excessos... Era molt diferent.

—*¿En què han canviat les seves conviccions polítiques al llarg d'aquest mig segle de militància a Unió Democràtica?*

—Jo, en essència, no he canviat. He canviat en els detalls, en la maduració, però el meu pensament polític continua sent més o menys el mateix que quan vaig entrar a UDC. No vull que ho vegeu com una postura immobilista, però és que aquesta posició responia a unes conviccions molt profundes que, sortosament, no s'han modificat.

—*¿Quin és el nucli d'aquestes conviccions?*

—Per a mi, hi ha dues fidelitats essencials en la meua ideologia, que són el nacionalisme i la democràcia cristiana. Aquestes dues bases són la nostra guia i la nostra orientació, i seguiran sent-ho pels meus companys de partit quan jo ja no hi sigui.

—*¿Quin present i quin futur veu ara a la democràcia cristiana en el nostre context?*

—Em sembla que aquesta opció continuarà existint al costat d'altres, i en alguns indrets de l'Estat espanyol serà majoritària o molt influent, i en d'altres no ho serà. Allò fonamental és tenir un bon coneixement de la doctrina que es vol seguir i ser-hi fidel, saber-la portar a la pràctica en un pla realista no doctrinari, d'acord amb el que convé al país, això és el que procurem fer...

—*És difícil saber què faria UDC cas de governar en solitari. ¿Pensa que aquesta opció, ara mateix, està prou diferenciada de la de Convergència Democràtica?*

—Si no tenim majoria absoluta, o almenys preponderant, es comprèn que no vulguem fer veure el que no és, cal

ser realistes. Som conscients que no som majoritaris, tot i que UDC té una importància gran i molta gent troba bona la fórmula que anem amb CDC.

Evidentment, cadascú ha d'obrar d'acord amb les circumstàncies polítiques, però penso que és perceptible la diferència. Crec que l'empremta d'UDC s'ha vist en les carteres que hem gestionat en aquestes últimes legislatures. La cartera de Treball, que per a nosaltres és important, o la de Justícia... Potser aquestes són les que ens pertoquen més i que potser és més lògic que tinguem nosaltres, dins de la coalició, que no els nostres companys de Convergència.

—*De l'actual conseller de Justícia, Joaquim Xicoy, se n'ha parlat com a possible successor de vostè a la presidència del Parlament.*

—Se n'ha parlat i és probable que ho sigui, i a més a mi m'agradaria molt que fos així. Però escollir els col·laboradors és un privilegi exclusiu del president de la Generalitat, que té i ha de tenir la iniciativa, de manera que jo no he de fer cap mena de pressió, ni tan sols psicològica...

—*Cas que fos Xicoy l'escollit, efectivament, ¿vostè quin consell li donaria?*

—No n'hi donaria cap, ¡ha! ¡ha! El senyor Xicoy ja és una persona gran, amb el pensament molt madur, i per tant no en necessita, de consells. Però si me'ls demana, amb molt de gust li donaré la meua opinió, és clar.

—*¿Quan va ser l'última vegada que vostè s'ha barallat amb algú per qüestions polítiques?*

—Barallat, barallat... Discutit, sí que he discutit moltes vegades. A Unió Democràtica fem una reunió mensual del Consell Nacional, que ara serà bimensual, en la qual tots parlem amb total llibertat. Com a president sovint he de dir coses de mal dir, coses que poc sovint hi ha qui vulgui dir-les, i també he d'intervenir sovint per posar pau, com al Parlament. Només recordo una vegada que hagi hagut de posar ordre al Parlament, i era una qüestió molt poc important, un diputat que feia una mica de gresca, i amb advertir-lo en vaig tenir prou: «si continua així, li hauré de cridar l'atenció d'una manera nominal». L'única vegada en quatre anys, ¿he? I tan de bo ni tan sols hi hagués hagut aquesta vegada. A

«Hi ha hagut un avenç molt notable del sentiment catalanista».

Unió Democràtica les coses encara van més tranquil·les, perquè som quasi família i ens podem permetre alguna major llibertat.

—*També deixarà la presidència d'UDC, ara. Ha de ser dolorós...*

—Bé, ja ho vaig anunciar al mateix temps que anunciava la meua retirada del Parlament. Volia fer totes dues retirades simultàniament, de manera que els meus companys de partit em van allargar el mandat, que acabava una mica abans... suposo que sí que serà una mica dolorós, sí.

—*Es trobarà amb un doble buit, doncs.*

—Sí. Bé, fins a cert punt. Espero que no em trobaré buit, perquè són moltes les coses que he de fer, sense comptar que no em penso desinteressar de la tasca dels meus successors al Parlament ni de la dels meus successors a UDC. Seré un espectador, un espectador apassionat. Espero tenir prou seny per no ser un espectador pertorbador ni manifestar.

—*¿A què dedicarà el seu temps d'ara endavant?*

—En primer lloc, a llegir molt, perquè he hagut de deixar molts llibres per llegir, en tinc grans piles esperant-me a casa i m'he de posar al corrent. També tinc alguns treballs començats que em porten molta feina, segurament serà això el primer que hauré de fer.

—*¿Sobre què està investigant, ara?*

—Sobre coses molt diverses, ¿eh?

No tinc una sola línia d'investigació, tot i que corre la idea que només sóc medievalista. He tractat totes les èpoques de la història de Catalunya, i segueixo interessat per totes. Ja ho veu: aquesta última publicació meua sobre l'estada del general Sanmartín a Catalunya és quasi d'edat contemporània. I al costat d'això, una de les últimes coses que he fet és un estudi sobre el comte Borrell, aquest comte que ara fa mil anys va obtenir la independència, i el seu germà Mir o Miró, amb qui va co-regnar fins a la mort d'aquest últim.

—¿Fins a quin punt es pot arribar a conèixer uns personatges tan remots?

—¡Ha! ¡ha! Sí, sí que se'ls pot conèixer, i a més, encara se'n poden descobrir coses noves. Miri, el germà de Borrell, aquest comte Mir, va construir o refer un rec que hi havia a Barcelona, que portava l'aigua del Besòs i regava tot el pla, era una font de riquesa. Hi ha un carrer a la ciutat, el carrer de Regomir, que no vol dir altra cosa que «del rec del comte Mir»... Ara hem sabut també que en va fer un altre, de rec, el del Llobregat, que va ser el que va permetre que després hi hagués els molins que han donat nom a Molins de Rei. I a més, he trobat en la carta de població de Cardona, que es va atorgar també en aquest temps, que hi ha unes manifestacions que indiquen que aquest senyor, el comte Mir, sabia escriure. Una cosa que per aquell temps era veritablement insospitada, i que fa pensar que aquell ho-

me sabia el que es feia i tenia una cultura. Un home d'acció, d'acció de pau, i amb una certa preparació... i malalties, pel que sembla. Devia morir cap a la quarantena, sense deixar descendència.

—L'altre dia, el 22 d'abril, ¿què se celebrava? ¿El mil·lenari de la independència política de Catalunya, com va dir vostè, o que Catalunya «va prendre consciència de si mateixa», com va dir el rei d'Espanya?

—Miri, això de la consciència és molt relatiu, ¿eh? Una consciència pròpia encara devien tardar molt de temps a tenir-la. A nosaltres ens és molt fàcil, perquè veiem el que ha passat i coneixem el secret de la història, però ells tot just començaven a viure-la, i no sabien massa per on anaven. Si a hores d'ara molts dels nostres consemblants encara no la tenen, ¿com havien de tenir-la aleshores?

—¿És complicat celebrar el mil·lenari de la independència política quan ja no es té, i davant el mateix rei d'Espanya?

—¡Ha!, ¡ha! Jo crec que cal dir les coses pel seu nom, i ningú no s'ha d'escabellar perquè diguem que la teníem i ja no la tenim... però cal recordar-nos que si es presenta l'oportunitat de tornar-hi, doncs hi podem tornar.

—¿Per què no ho va dir en el seu discurs, això?

—Bé, no era jo qui havia de dir-ho. El president Pujol ja em tenia una tas-

ca assenyalada i no me'n vaig moure, ¡ha!, ¡ha!

—¿Creu que és forta, ara, la consciència de catalanitat?

—És difícil dir si tothom ha arribat a una maduració total... Jo gosaria dir que no, però és indiscutible que ens hi anem acostant cada vegada més. I més encara en els últims temps, fins i tot en els últims mesos. Hi ha hagut un avenç molt notable en aquest sentit, i no precisament en el sentit de cridar i aclamar, sinó en el de la convicció profunda, que no s'expressa amb crits ni campanyes de propaganda.

—L'altre dia, el Diari de Barcelona publicava una enquesta segons la qual el quaranta per cent dels catalans es declaren independentistes, sentiment que —tot i no estar organitzat políticament— és ja majoritari entre la joventut.

—És clar, són els símptomes que hi ha... També molta gent gran ho és, ¿eh? Passa que no es posaran en un pla barroer per cridar, ni en un pla extremista ni radical... El convenciment que, perquè vagin bé les coses al nostre país, ens cal un marge de maniobra i de poder propi amplíssim és cada dia més compartit per tots.

—¿No té la sensació que la vida ha estat molt injusta amb la gent de la seva generació?

—Sí, però mai no m'ho plantejo en termes de justícia o injustícia. Les coses són com són, i cada moment és resultat de les circumstàncies en què s'ha hagut de viure. Per tant, cal veure i agafar les coses com vénen, però sense deixar de banda la ferma decisió de, passi el que passi, complir sempre amb el nostre deure. Cal estar a l'altura de les circumstàncies. Jo no puc queixar-me, estic molt agraït a la providència i als meus consemblants per haver-me deixat arribar allí on he arribat, i crec que si hagués volgut més ja hauria estat una cosa desproporcionada, falta de mesura. No em resta més que agrair a tots plegats que m'hagin permès arribar al final de la meua vida havent fent les coses que he fet.

—¿S'ha penedit d'alguna cosa, al llarg de la seva vida política?

—De moltes coses —riu—, de coses petites, la majoria, poc importants... Potser d'haver mantingut excessiva acritud en les discussions, en el tracte amb els altres. Sempre m'ha sabut molt greu quan he tingut una relliscada sense haver tingut prou seny per evitar-ho.

—¿I de què se sent més orgullós?

—Ah, no, no... De l'única cosa que puc sentir-me orgullós és de ser català. Però en això, com veu, no hi tinc cap mèrit. □

